

Історія «Азову» продовжується

Лариса Іваншина

Полк «Азов», який ще з 2014 року здобув позитивний імідж щодо військової майстерності, став символом неймовірної стійкості українських воїнів у нинішній російсько-українській війні. 12 січня 2023 року на ютубі презентували документальний фільм «Азов: історія, яка продовжується». За словами творців фільму, а ними є медійники «Азову», це розповідь про рішення командування ОЗСП «Азов» спробувати деблокувати Маріуполь власними силами, а також про відчайдушів, які відгукнулися на цей заклик¹. Фільм побудований з хронікальних кадрів боїв на території Маріуполя. Зняті вони самими бійцями – й неможливо уявити, як вдалося це знімати! Реальність бою на відстані руки – вибухи, руйнування, стрілянина з різних видів зброї – доповнюють короткі фрагменти в приміщеннях заводу «Азовсталь». З 11 до 15 травня росіяни не припиняли бомбардувати і штурмувати завод, де тримали оборону наші воїни. В укриттях заблокованого заводу перебували близько 600 важкопоранених військових. Через брак медикаментів та складні умови вони не могли отримувати необхідну медичну допомогу. 20 травня, на 86-й день оборони Маріуполя, залишки гарнізону за наказом керівництва зупинили супротив, здавшись у полон російським військам. У стрічці є пронизливі кадри, коли перед цим бійці знищують свою зброю, кидають її в якийсь провалля заводського підвалу. Є кадри виходу «азовців» з оточеної і фактично знищеної «Азовсталі», що облетіли світ і принесли не так полегшення, як нові тривоги за їхню долю.

Стрічка цементується розповіддю провідних дійових осіб. Майор Богдан Кротевич (Тавр), начальник штабу полку, на камеру розповідає послідовність подій, зокрема, зі спроби деблокади Маріуполя, про потребу якої на відео записували командири «Азова», звертаючись за допомогою до найвищого командування ЗСУ, закликаючи міжнародні організації із захисту прав людини відреагувати на те, що росія продовжує нищити Маріуполь, до знакових осіб світу, які змогли б їм допомогти, сподівалися, що ворог дозволить їм звільнитися за участі третьої сторони. Однак реальністю став полон в росії.

Та фільм – не про полон, а насамперед про мотивованих залізних воїнів, бійців полку «Азов», які разом з морськими піхотинцями з кінця лютого два з половиною місяці билися з російським агресором, відтягуючи значні сили

Кадр з фільму «Азов: історія, яка продовжується».

ворога, викликаючи вогонь на себе. І, як сказала заступниця Міністра оборони України Ганна Маляр офіційною мовою, «покладене на них завдання виконали повністю». Справді, якщо б наші вони не утримували Маріуполь, то 20 чи 25 тисяч російського війська пішли б далі – на Запоріжжя і Дніпро.

Не дуже багатослівно, бо, ясна річ, усього пережитого неможливо розповісти, говорив майор Артем Номадов (Номад), ветеран «Азову»: в нього 26 лютого мала бути планова операція, яка, звісно, не відбулася. Він узяв на себе організацію учасників деблокади Маріуполя, збираючи відчайдушних добровольців, які готові були йти за ним на штурм звільняти «азовців». Його розповідь доповнює сержант Сергій Мосенцов (Мосін). Для деблокади було сформовано дві роти, але здійснити її не вдалося: на середину квітня оборонна лінія противника вже була надто укріплена, а в добровольців не було достатньої підтримки важким озброєнням. Проте, вони хоча б спробували.

Майор Микита Надточій (Раз-Два) був поранений під час виконання одного з бойових завдань ще у квітні – до стрічки увійшла його розповідь про поранення і про те, як на гелікоптері, що чудом прорвався на територію «Азовсталі», його евакуювали в госпіталь, а йому в тій ситуації найважче було залишати своїх людей. Вилікувавшись, у червні він повернувся у стрій.

Після звільнення 21 вересня з полону командного складу «Азову», частини офіцерів і солдатів, почався набір особового складу і відновлення боєздатності полку. Микиту Надточія (Раз-Два) призначили т. в. о. командира полку «Азов». 3 жовтня його підрозділи беруть участь у боях на Півдні України. 20 грудня начальник штабу ОЗСП «Азов» майор Богдан Кротевич повідомив, що особовий склад уже налічує більше 1500 військовослужбовців. У фіналі показано, як бійці дають присягу, і їм вручають шеврони. Це вселяє оптимізм після напруги, що впродовж усього фільму передається з екрану.

¹ https://kino.24tv.ua/film-azov-istoriya-yaka-prodovzhuyetsya-viyshov-yutubi-divititsya_n2238856